

Gedragsprotocol

**OBS
DRIESSEN**

OBS Driessen
F. Wiedijk Jzn. Straat 1
1843 JS Grootchermer

info.wjdriessen@isobscholen.nl
www.driessenschool.nl
0299-671378

Het pedagogisch klimaat op obs. Driessen.

Inleiding

Wij vinden het onze taak om zorg te dragen voor een veilige school. Een school waar kinderen en leerkrachten zich thuis en prettig voelen. Een school waar ouders hun kinderen met een goed gevoel naar toe laten gaan. Een school waar iedereen weet en voelt; "Daar is het veilig! Daar kun je zijn zoals je bent en daar word je met respect behandeld. Het maakt niet uit welke functie je in die school inneemt, of je nu kind bent, ouder, leerkracht, directeur, onderwijsassistent, stagiaire, conciërge, of welke functie dan ook. Daar is het duidelijk welke regels er zijn en welke stappen er worden genomen als er vragen rondom gedrag zijn."

Een belangrijk uitgangspunt van onze school is dat we een leer- en ontmoetingsplek zijn voor elk kind uit het dorp en de nabije omgeving.

1. Pedagogisch klimaat

Een goed pedagogisch klimaat bevordert de leefbaarheid voor de kinderen onderling en is een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen. In een goed pedagogisch schoolklimaat zal het kind altijd een beroep moeten kunnen doen op de volwassenen. De volwassenen moeten het gevoel van veiligheid voor de kinderen waarborgen. Om die veiligheid te waarborgen zijn regels nodig.

Op de Driessen wordt het pedagogisch klimaat ondersteund door vier componenten;

1. Het aanleren van goed gedrag met behulp van PBS.
2. Het ontwikkelen van sociaal- emotionele vaardigheden met behulp van de methode Kwink
3. Werken aan een positief klimaat/ groep met behulp van Grip op de Groep
4. Controle van de sociale veiligheid met behulp van vragenlijsten van Scol en KIIK

2. Positive Behavior Support(PBS)

Om veiligheid in school te waarborgen zijn regels nodig.

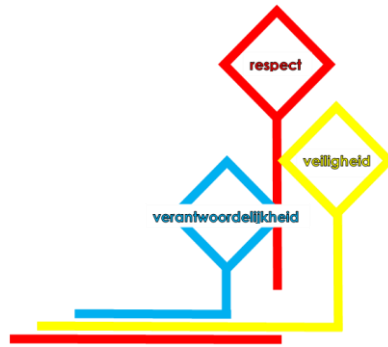
De regels die de Driessen aanbiedt, komen voort uit PBS.

PBS is gericht op het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. Dit begint bij het gezamenlijk formuleren van de waarden die de school belangrijk vindt. Vervolgens benoemt het team het gedrag dat past bij deze waarden en leert het de kinderen het gewenste gedrag actief aan. Hiermee wordt een veilig en positief schoolklimaat gecreëerd, waarin elk kind optimaal kan profiteren van het geboden onderwijs.

2.1. De waarden

Op de Driessen gaan we uit van de volgende waarden;

- Veiligheid
- Verantwoordelijkheid
- Respect

Vanuit deze gemeenschappelijke waarden worden gedragsregels voor kinderen duidelijk gemaakt. In de klaslokalen en de hal worden deze gedragsregels duidelijk benoemd en visueel gemaakt. (zie bijlage 2)

2.2. Verwachtingen

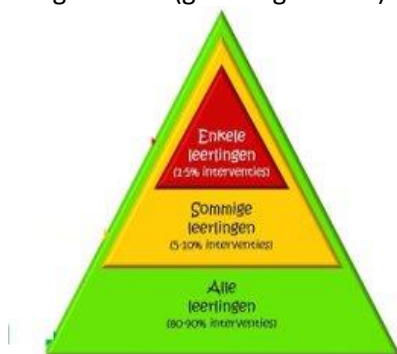
Omdat onze school er baat bij heeft dat de gedragsregels goed worden gehanteerd, hebben we bepaalde gedragsverwachtingen t.o.v. elkaar opgesteld (zie bijlage 1). Omdat leerlingen en ouders als "welkom gast" een correcte behandeling mogen verwachten, zullen ouders zich ook moeten realiseren dat zij zich eveneens aan de opgestelde gedragsregels dienen te houden.

2.3. Een schoolbrede aanpak

Alle leerkrachten zijn betrokken bij het formuleren van de waarden van de school en bij de uitvoering van de verschillende interventies. Zo wordt gewenst gedrag bekrachtigd door de leerkracht in de klas, de ib-er in de gang en de directeur op het schoolplein. Nieuwe leerkrachten worden op de hoogte gebracht van de werkwijze door de PBS-coördinator. Voor de W.J. Driessenschool is dat Anouk Narold. (leerkracht groep 3-4.)

2.4. De piramide van PBS

Centraal binnen PBS staat de piramide. Voor de meeste kinderen is het genoeg om preventief te werken volgens PBS. (groene gedeelte)

Leerlingen die meer nodig hebben, bijvoorbeeld het extra aanleren van gedragsregels, worden opgenomen in de gele interventie. Mocht dit niet het gewenste resultaat geven, dan wordt overgegaan op de rode interventie. (Zie hoofdstuk 4 en 5)

3. Preventie

Op de Driessen werken we met PBS, de methode Kwink en met Grip op de groep. Voorkomen is beter dan genezen! Om die reden neemt preventie binnen ons sociaal – emotionele klimaat een belangrijke plaats in. Vanuit "Veiligheid, verantwoordelijkheid en respect" gaat de

school aan de slag met het versterken van pro-sociaal gedrag en het voorkomen van probleemgedrag. Dit is het groene gedeelte van de piramide en vindt op de volgende wijze plaats;

3.1.1. Het aanleren van gedragsregels.

Met het team hebben we aan de hand van de waarden gedragsregels opgesteld. (zie bijlage 2). Per week wordt één regel aangeleerd en inge oefend. Zo weten de kinderen precies wat er van hen verwacht wordt. Wanneer alle regels zijn behandeld, worden ze per week weer herhaald. De regels gelden voor alle ruimtes in de school. Voor de speelplaats zijn nog een aantal regels toegevoegd. (zie bijlage 3.)

3.1.2. Het belonen van gewenst gedrag.

Om gedrag structureel aan te moedigen, delen we beloningskaartjes uit. De beloning zien wij als middel om goed gedrag bij de kinderen te stimuleren.

Bij het uitdelen wordt het gewenste gedrag benoemd. De kaartjes worden per kind opgeborgen. De leerkracht heeft zo een goed overzicht of alle kinderen gelijkwaardig worden beloond.

Wanneer de kinderen een (van tevoren bepaald) aantal kaartjes heeft verzameld, krijgt het een beloning. Dit kan bijv. zijn dat het kind een dag met een gekleurde pen mag schrijven of dat het aan de leraar van de leerkracht mag werken.

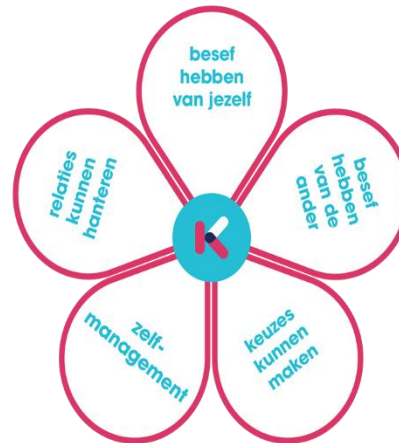
Ook wordt er beloond op groepsniveau. Wanneer de hele groep een beloning verdient, schuift de raket een plaatsje op. Wanneer de raket vol is, volgt een groepsbeloning bijv. 10 minuten buitenspelen of een filmpje kijken.

De intensiteit van het belonen kan per groep per jaar verschillen. Dit hangt af van de aandacht die een individuele leerling of groep nodig heeft.

3.2. Kwink

Kwink is een onlinemethode voor sociaal-emotioneel leren (SEL) en een aanvulling op PBS. In deze methode wordt tevens aandacht geschonken aan goed burgerschap en mediawijsheid. Kwink biedt een doordacht SEL-programma, en is gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep.

Wekelijks wordt er in de groepen een les uit Kwink behandeld.

3.3. Grip op de groep

Na elke zomervakantie, maar ook wanneer er een nieuw kind in de groep komt (of een nieuwe leerkracht) veranderen de rollen in een groep. Het is van belang dat deze rollen door de leerkracht onderkend worden en dat zij hierop inspelen. Na elke zomervakantie richten we ons de eerste weken op het groepsproces om zo een zo positief mogelijk groep te laten ontstaan. We doen dit met behulp van de methode Grip op de groep.

3.4. Stappenplan conflicten.

Met behulp van bovenstaand genoemde methodes bieden de leerkrachten voldoende stof om een zo positief mogelijk pedagogisch klimaat te bereiken. Toch kan het natuurlijk ook een keer fout gaan. Dan is het belangrijk dat kinderen weten hoe ze met ongewenst gedrag om moeten gaan. In de methode Kwink staat het "Stappenplan conflicten" beschreven. (zie bijlage 4). Dit stappenplan wordt elk jaar tijdens een les in de groepen aangeboden.

3.5. De reactieprocedure (stap 1) en de strafprocedure (time out).(stap 2)

Het kan gebeuren dat er in het preventieve deel toch wel eens iets fout gaat. De aandacht voor ongewenst gedrag wordt klein gehouden. Wanneer een leerling zich niet aan een gedragsregel houdt, volgt de leerkracht de strafprocedure. Wanneer deze procedure goed is afgesloten, is er geen verder vervolg meer.

Stap 1.	De leerling houdt zich aan de regels van PBS zoals die op school gelden. De juf of meester ziet dat je iets doet wat niet mag. De juf of meester vraagt wat de geldende regel is. Als de leerling deze kan benoemen, wordt er verwacht dat de leerling zich daaraan houdt.
---------	---

	Als de leerling het niet weet, benoemt de leerkracht de regel nogmaals met het verzoek aan de leerling om zich daaraan te houden.
Stap 2.	Mocht het na stap 1 toch fout gaan, dan stelt de leerkracht een keuze. Bijv. Je houdt je nu aan de regel (regel benoemen) of de leerkracht biedt een alternatief aan bijv. je schuift je tafel weg uit de groep. Wanneer de leerling zich aan de regel houdt, is het opgelost. Volgt de leerling dit niet op dan houdt de leerkracht de leerling aan het alternatief dat geboden is. Als de leerling dit alternatief opvolgt en na die "time-out" weer prettig mee kan doen, is het probleem opgelost en kan de leerling gecompimenteerd worden met het gekozen alternatief. Wanneer het probleem niet is opgelost, wordt er uitgeweken naar de gele interventie.

4. De gele interventie.

Niet voor alle leerlingen is het werken met deze methodes genoeg, soms heeft een kind meer nodig.

Bij een opvallend aantal incidenten en/ of door veelvuldig orde verstorend gedrag in de klas (2-5 x per maand) wordt de leerling besproken met de PBS-coördinator en de ib'er. Dit omdat deze leerlingen niet voldoende hebben gereageerd op algemene interventies en dus intensievere interventies nodig lijken te hebben.

De gele interventie is gericht op ongewenst gedrag en volgt op de stappen 1 en 2 uit de groene interventie wanneer deze niet werken.

De grens tussen de groene en de gele interventie blijft altijd maatwerk dat gericht is op het individuele kind.

Stap 3.	Als het opvolgen van het alternatief nog niet goed gaat schakelt de leerkracht (middels een andere leerling) de hulp in van een collega (directrice, IB, lkr.) om de leerling te verzoeken mee te gaan uit de klas. De ouders worden gebeld om het incident te melden.
Stap 4.	Als de leerling mee gaat kan ze bij de collega een werkje doen tot de eigen leerkracht tijd heeft om een gesprekje aan te gaan en af te spreken hoe en wanneer de leerling weer in de klas kan werken. Gaat de leerling niet zelfstandig mee en ontstaat er een conflict dan kan besloten worden om de overige leerlingen uit het lokaal te laten gaan, zodat het conflict zonder aanwezigheid van de klasgenoten kan worden besproken. De ouders worden gebeld om het incident te melden.

4.1. Registreren van gedragsincidenten

Zodra een leerling een dagdeel in de buurklas is geweest, wordt het gedragsincident door de groepsleerkracht geregistreerd in ESIS. De PBS-coördinator en de Ib'er kunnen dit bekijken en in de

gaten houden of er groepen, leerkrachten of leerlingen zijn die extra aandacht nodig hebben. Dit wordt dan een gele of rode interventie.

4.2. Escalatieketen.

Wanneer bij een leerling meerdere gedragsincidenten zijn geregistreerd zal er aan de hand van de escalatieketen (zie *bijlage 5*) bekeken worden waar het kind getriggerd wordt. Aan de hand van deze analyse wordt gekeken welke interventie er nodig is om het gedrag alsnog te kunnen reguleren. Dit gaat altijd in overleg met de ouders! Het kind zal dan ook worden besproken in het Zorg Advies Team (ZAT).

5. De rode interventie.

Als de algemene, groene interventie én de gele interventie niet voldoende blijken te zijn, en er regelmatig sprake is van grensoverschrijdend gedrag (zie *bijlage 6*.) gaat de leerkracht (in overleg met ouders en het ZAT) werken in de rode interventie aan bijvoorbeeld emotieregulatie bij de leerling of leerkracht. Er wordt dan een plan gemaakt, waarin o.a. de consequenties voor het afwijkende gedrag in worden opgenomen. Mocht er tijdens de uitvoering van dit plan blijken dat grenzen blijvend worden overschreden (*Zie bijlage 6*) dan zal er worden gekeken naar schorsing en/of verwijdering of overplaatsing naar een andere school. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders, het Samenwerkingsverband (SWV) en het bestuur.

Bijlage 1. Gewenst gedrag t.o.v. elkaar.

Gewenst gedrag leerkracht en leerling t.o.v. elkaar

- Behandelen elkaar begripvol
- Spreken geen kwaad over elkaar
- Spreken onbevooroordeeld over elkaar
- Hebben een open, rustige verstandhouding met elkaar
- De leerkracht zal de leerling altijd motiveren
- De leerkracht zal zijn/haar invloed altijd ten positieve inzetten
- De leerkracht zal de leerling de ruimte geven om zich te kunnen ontwikkelen
- De leerkracht zal de leerling met zorg omgeven
- De leerkracht maakt problemen bespreekbaar
- De leerkracht draagt zorg voor een veilige omgeving

Gewenst gedrag leerkracht en ouder(s)/ verzorger(s) t.o.v. elkaar

- Zien elkaar als partner bij de begeleiding/ opvoeding van de kinderen. De ouder blijft de eerstverantwoordelijke
- Stellen vertrouwen in elkaar
- Behandelen elkaar respectvol, begripvol en correct
- Tonen belangstelling, zonder nieuwsgierig te zijn
- Spreken positief over elkaar en accepteren geen dreigende houding. Hieronder verstaan we o.a. schelden en agressief praten
- Maken problemen bespreekbaar
- De leerkracht streeft ernaar een goed visitekaartje van de school te zijn

Gewenst gedrag van de leerkracht t.o.v. collega's

- Accepteert de ander en geeft vertrouwen
- Is eerlijk naar een ander
- Houdt zich verre van roddel en geeft daartoe geen gelegenheid.
- Maakt zaken bespreekbaar wanneer hem/haar iets dwars zit
- Komt afspraken na
- Respecteert de mening van de collega
- Een leerkracht geeft een collega de ruimte wanneer hij/zij dat nodig heeft
- Stelt zich lerend op t.o.v. de collega
- Stelt zich op als teamlid
- De leerkracht is zich altijd bewust van zijn professionaliteit en handelt daarnaar

Gewenst gedrag van ouder(s)/ verzorger(s) en leerlingen t.o.v. elkaar

- Spreken geen kwaad over elkaar
- Spreken onbevooroordeeld over elkaar
- Behandelen elkaar begripvol
- De ouder bemoeit zich niet met ruzies of onenigheden op het schoolterrein, behalve als leerkrachten niet aanwezig zijn
- De ouder gedraagt zich zorgzaam en verantwoordelijk voor kinderen bij excursies, schoolreisjes e.d.
- Hebben een open, rustige houding t.o.v. elkaar

Gewenst gedrag van een ouder/ verzorger t.o.v. andere ouder(s)/ verzorger(s)

- Is zich bewust dat ieder kind voor zijn/ haar ouder(s) zeer dierbaar is
- Beseft dat ouders eerstverantwoordelijk zijn voor hun eigen kind
- Spreekt geen kwaad over de ander en laat dit andere ouders ook niet toe

- Tracht zich op zijn/haar wijze in te zetten voor het welzijn van de leerlingen
- Neemt eigen verantwoordelijkheid in het bespreekbaar maken van problemen en verschuilt zich daarbij niet achter anderen

Gewenst gedrag kind t.o.v. andere kinderen

- Respecteert elk kind
- Spreekt positief over en met anderen
- Speelt met andere kinderen zonder te duwen, trekken en schoppen (ook al is het maar een geintje, want vaak begint pestgedrag juist met zo'n geintje.)

Bijlage 2. De waarden en gedragsregels van obs. W.J. Driessen.

We werken vanuit de waarden;

- Respect
- Veiligheid en
- Verantwoordelijkheid

Vanuit deze waarden hebben we de volgende afspraken gemaakt;

Respect:

1. Iedereen hoort erbij
2. Ik doe tegen een ander zoals ik wil dat een ander tegen mij doet
3. Ik volg de aanwijzingen van de leerkracht op

Veiligheid:

1. Wanneer iemand stop of nee zegt, houd ik onmiddellijk op
2. Ik houd mijn handen en voeten bij me
3. Ik loop rustig in school en praat zacht.

Verantwoordelijkheid:

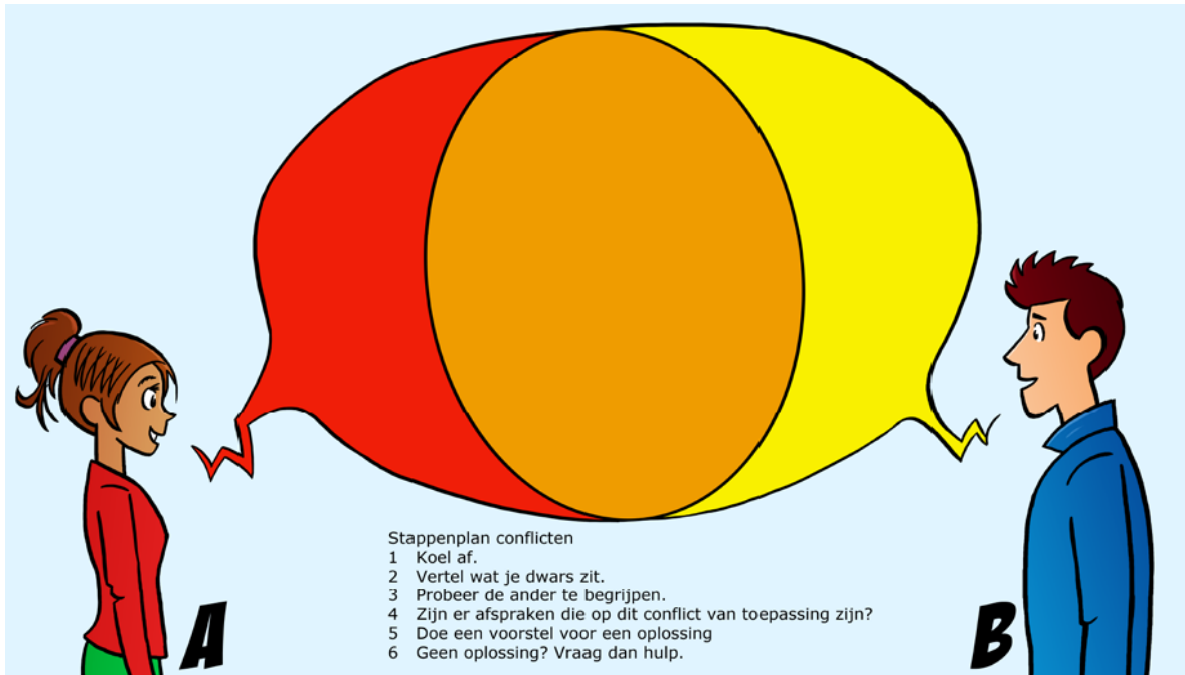
1. Ik gebruik het materiaal waarvoor het bedoeld is
2. Ik blijf van andermans spullen af
3. Ik ben zelfverantwoordelijk voor wat ik doe en zeg

Bijlage 3. Regels voor het buitenspelen.

- Groep 5/6 en 7/8 kiezen volgens het rooster
- Doeltjes, scheppen en ander materiaal uit de schuur mogen altijd gebruikt worden, ballen mogen in 7/8 opgehaald worden
- Karren en fietsen uit de schuur zijn alleen voor groep 1/2 en groep 3/4
- Als je tijdens het buitenspelen met materiaal gespeeld hebt, ruim je die aan het eind zelf weer op (spullen uit de schuur worden naast de schuur verzameld)
- Het is verboden op het dak te klimmen
- Bij het binnengaan van de school loop je weer rustig en praat je weer zacht

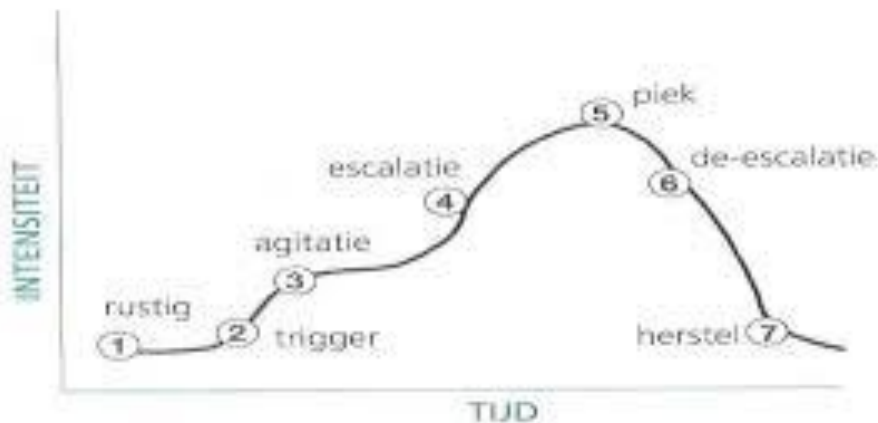
Bijlage 4. Stappenplan conflicten.

Op de Driessen volgen we vanuit Kwink het "stappenplan conflicten" om ongewenst gedrag tussen kinderen onderling tegen te gaan.

Bijlage 5. De escalatieketen.

De escalatieketen

Bijlage 6. Criteria grensoverschrijdend gedrag.

Voor grensoverschrijdend gedrag hanteren wij de volgende criteria:

- Ernstig agressief gedrag: slaan, bijten, schoppen, het kapotmaken van eigendommen van een ander(leerling, leerkracht, school) onbeheersbare driftbuien, schelden, schuttingtaal, seksueel intimiderend gedrag, naar wie dan ook die zich in school bevindt.
- Structureel negeren van aanwijzingen van de leerkracht.
- De leerling is moeizaam direct aanspreekbaar, corrigeerbaar tijdens de situatie.
- Bij nabespreken lijkt er weinig tot geen inzicht in het eigen aandeel van de leerling in de situatie.
- Er is weinig tot geen bereidheid om te komen tot afspraken ter verandering.